

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3358/2017. (XII. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VII.30.358/2016/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Mészáros Ügyvédi Iroda, 3525 Miskolc, Toldi utca 9.) útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé a Szegedi Törvényszék útján a Kúria Gfv.VII.30.358/2016/9. számú ítélete ellen, annak alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában és az Alkotmánybíróság Főtitkárának felhívására tett indítvány kiegészítésében az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, az R) cikk (2) bekezdésének, a XXVIII. cikk (1) bekezdésének és a XXVIII. cikk (7) bekezdésének, valamint a 28. cikk megsértésére, továbbá a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 270. § (2) bekezdése és a 275. § megsértésére hivatkozott.
- [3] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye szerint az indítványozó, mint a per felperese és az alperes kölcsönszerződést kötöttek BMW típusú gépjármű vételárának finanszírozása céljából. A szerződés alapján az alperes kölcsönt nyújtott a felperesnek, a szerződésben mértékadó devizanemként a CHF-et jelölték meg. A felek a kölcsön biztosítására az alperes javára vételi jogot alapítottak. Ezt követően az alperes az indítványozó nemteljesítésére hivatkozással a szerződést felmondta.
- [4] Az indítványozó keresetében 1 103 393 Ft megfizetésére, valamint a gépjármű törzskönyvének, illetve a vételi jog és az elidegenítési és terhelési tilalom törlésére vonatkozó nyilatkozatának kiadására kérte kötelezni az alperest. Az indítványozó perbeli érvelése szerint a kölcsönkötelem a felek közötti akarategyezés hiányában nem jött létre, illetve a kölcsönszerződés, az üzletszabályzat és a járulékos jogviszonyok érvénytelenek.
- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletében a kölcsönszerződést érvényessé nyilvánította akként, hogy az éves ügyleti kamat mértéke 17,86%, megállapította továbbá, hogy az üzletszabályzat bizonyos pontjai érvénytelenek. Kötelezte az alperest a gépjármű kapcsán bejegyzett vételi jog és elidegenítési, terhelési tilalom törlésére vonatkozó nyilatkozat kiadására. Ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet elutasította. Az indítványozó fellebbezése nyomán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését részben megváltoztatta és kötelezte az alperest a gépjármű törzskönyvének a felperes részére történő kiadására, ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [6] A jogerős ítélet ellen mindkét peres fél felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresete egészének helytadó határozat meghozatalát kérte, keresetében a perbeli szerződés létre nem jött, illetve érvénytelensége jogkövetkezményeként 1 103 393 Ft és járulékal megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A Kúria Gfv.VII.30.358/2016/9. számú ítéletében az indítványozó felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasította, mert a Pp. 271. § (2) bekezdése értelmében felülvizsgálatnak nincs helye olyan vagyoni jogi ügyekben, ahol a felülvizsgálati kérelemmel vitatott érték a 3 millió Ft-ot nem haladja meg. A Kúria indokolása szerint a perbeli jogvita vagyoni jogi ügynek minősül, ezért a Kúria az indítványozó felülvizsgálati kérelmét – annak egyértelmű petitumára tekintettel – hivatalból elutasította. A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján az alperes felülvizsgálati kérelmének keretei között vizsgálta és nem találta jogszabálysértőnek, mert már több eseti döntésében is arra a következtetésre jutott a törzskönyv kiadása iránti kereseti kérelemmel kapcsolatban, hogy az nem önálló biztosítékként, hanem az opciós szerződés biztosítékként szolgált.

- [7] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtott be alkotmányjogi panaszt a Kúria ítéletével szemben, mert álláspontja szerint a perbeli tisztességtelenségi hivatkozásai ellenére a Kúria az ügyet vagyoni jogi ügynek tekintette. Az indítványozó szerint a Pp. nem ad fogalmi meghatározást arra, hogy mi minősül vagyoni jogi ügynek. Az indítványozó álláspontja szerint ebből fakadóan, önmagában azért vagyoni jogi ügynek minősíteni egy perbeli ügyet, mert a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: Elszámolási törvény) alapján kötelezően pénzben kell megjelölni a további jogkövetkezményt, öncélú, visszaélésszerű és jogsértő jogértelmezés különösen úgy, hogy a Kúria nem adja indokát annak, hogy milyen szempontok miatt minősítette így az ügyet. Az indítványozó szerint a Pp. 23. §-ából az következik, hogy az a) ponton kívüli ügyeket a jogalkotó kivette a vagyoni jogi ügyek fogalmi köréből, így azokat akkor sem lehet vagyoni jogi ügynek tekinteni, ha abban a felek pénzbeli marasztalást kérnek. Az indítványozó érvelése szerint például egy sajtóhelyreigazítási, egy képmáshoz és hangfelvételhez kötődő, egy értékpapír jogviszonyból származó perben pénzbeli marasztalási petitum lesz előterjesztve, mint ahogy a Pp. 23. § (1) bekezdés b)–o) pontig felsorolt perek szinte mindegyikében valószínűsíthető az ilyen típusú petitum, de ettől még ezek a perek nem minősülnek pusztán vagyoni jogi pernek. Az indítványozó szerint a deviza alapú kölcsönszerződések tisztességtelenségére is irányuló perek [Pp. 23. § (1) bekezdés k) pont] a törvény erejénél fogva pénzbeli marasztalásra is irányulnak, azonban az ezt előíró Elszámolási törvény sem határozza meg a vagyoni jogi ügy fogalmát, illetve nem zárja ki a felülvizsgálat lehetőségét sem. Ezen túlmenően az indítványozó szerint a Pp.-nek sincs olyan rendelkezése, amely a Pp. 23. § (1) bekezdés b)–o) pontjaiban felsorolt ügypontokat vagyoni jogi pernek minősítené. Az indítványozó szerint a Pp. 271. § (2) bekezdése csak a Pp. 23. § (1) bekezdés b) pontját említi meg kivételként, és a többi nem, holott mindegyik ügypontnál valószínű a pénzbeli marasztalási petitum. Következésképpen a Pp. 23. § (1) bekezdés a) pontján kívüli ügyek, akármilyen összegű marasztalásra is irányulnak, nem minősülnek vagyoni jogi ügynek, kivéve, ha ennek kizártságát a Pp. külön és egyértelműen nevesíti, amint a Pp. 23. § (1) bekezdés b) pontja esetében a Pp. 271. § (2) bekezdése. Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy azon deviza alapú kölcsönszerződések esetén, amikor pénzmozgással nem járó rendelkezések tisztességtelenségének megállapítását kérik, szintén van lehetőség felülvizsgálatra, annak ellenére, hogy ezek nem megállapítási perek és nincs pénzbeli marasztalás előterjesztve. Az indítványozó szerint a Kúria tévesen, jogsértő, illetve jogszabály és az Alaptörvény céljaival ellentétes módon értelmezte a vagyoni jogi ügy fogalmát különösen úgy, hogy a jogalkotó nem ad arra nézve meghatározást és érdemi szempontokat. Az indítványozó szerint a Kúria ezen eljárása azt eredményezte, hogy nem tudott élni az Alaptörvény és a Pp. adta jogaival és nem tudta érvényesíteni a Kúria előtt a jogorvoslati igényét.
- [8] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdése értelmében elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [9] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány határidőben került benyújtásra. Az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [10] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B cikk (1) bekezdés, R cikk (2) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései, 28. cikk].
- [11] Az Abtv. 27. §-ának a) és b) pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [12] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglaltakat. Az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik.
- [13] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria tévesen értelmezte a Pp. felülvizsgálatra vonatkozó 270. § (2) bekezdését és a 275. §-t, erre alapítottn állította az Alaptörvény B cikk (1) bekezdésének, R cikk (1)–(2) bekezdésének, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek és a 28. cikkének a sérelmét is.
- [14] Az Alkotmánybíróság előjáróban arra mutat rá, hogy az Alaptörvény B cikk (1) bekezdésére az indítványozó által hivatkozott tartalommal nem alapítható alkotmányjogi panasz, mert az nem tekinthető Alaptörvényben

- biztosított jognak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a B) cikk (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt csak két kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára alapított indítványok esetében – vizsgálja érdemben {3033/2013. (II. 12.) AB határozat, Indokolás [7]}.
- [15] Az indítványozó az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésének a megsértésére is hivatkozott, amely rendelkezés az Alaptörvény Alapvetés című részében található, az nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak, így az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésére alapított alkotmányjogi panasz benyújtására az indítványozónak nincs lehetősége {3203/2015. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [9]}.
- [16] Ugyanígy az Alaptörvény 28. cikke sem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak, mert annak címzettjei a bíróságok, így ezen rendelkezés nem fogalmaz meg olyan jogot, amelyre alkotmányjogi panaszt önállóan lehetne alapítani {3231/2014. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [7]}.
- [17] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, R) cikk (2) bekezdésével, valamint 28. cikkével összefüggésben nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek.
- [18] 4. Az Abtv. 29. §-a értelmében alapvető feltétel, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [19] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejezetten a Kúria – a felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasító – határozatát kifogásolta, indítványában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmét a Pp. megsértésére alapította.
- [20] Az Alkotmánybíróság gyakorlata töretlen abban, hogy „az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik. [...] [A] felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe” {3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [24]}. Következésképpen az indítványozó által kifogásolt kúriai határozat esetében érdemi összefüggés hiányában nem állapítható meg az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének a sérelme.
- [21] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy a vagyoni jogi per fogalmát a Pp. nem határozza meg, azonban az 1/2009. Polgári jogegységi határozat értelmében – függetlenül a jogviszony anyagi jogi sajátosságaitól – a bírói gyakorlat vagyoni jogi pernek minősíti azon jogvitákat, amelyekben a perben érvényesített követelés értéke pénzüsszegben meghatározható, ugyanakkor a per vagyoni jogi természetén nem változtat azon körülmény, hogy a perben egyéb, nem vagyoni jogi igényt is érvényesíteni kívánnak a felek [lásd például: BH1991.476, BH2009.332].
- [22] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben arra mutat rá, hogy az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. §-ából következően az alkotmányjogi panasszal kapcsolatos hatásköre – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmében keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja. Következésképpen a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [23] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki” {3090/2017. (IV. 28.) AB végzés, Indokolás [27]}. Az Alkotmánybíróság erre figyelemmel nem foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [24] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapítja, hogy a Kúria az indítványozó jogértelmezésétől eltérően, a joggyakorlatra utalással értelmezte a felülvizsgálatra vonatkozó, alkalmazott Pp. rendelkezéseket, amely önmagában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [25] Megjegyzendő, hogy amennyiben az alapul fekvő ügyben a Pp. megsértése bizonyított lenne, az önmagában nem eredményezné a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét, hiszen egy eljárási szabály megsértése egyidejűleg nem eredményez szükségszerűen alapjogi sérelmet.
- [26] Az indítványozó a támadott ítélet alaptörvény-ellenességét egyebekben nem indokolta, az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben, alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülését érintő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgént lehetne értékelni.

[27] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt – részben a határozott kérelem követelményeinek való meg nem felelés, részben pedig az Abtv. 29. §-ában írt befogadási feltétel teljesülése hiányában – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2017. december 12.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1077/2017.

